

2024/583

12.2.2024.

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2024/583

(2024. gada 8. februāris)

**par Eiropas Savienības jūras drošības operāciju kuģošanas brīvības aizsardzībai saistībā ar krīzi
Sarkanajā jūrā (EUNAVFOR ASPIDES)**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 42. panta 4. punktu un 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome (ANO DP) 2022. gada 28. februārī pieņēma Rezolūciju 2624 (2022), visstingrākajā veidā nosodot arvien pieaugošo incidentu skaitu Jemenas piekrastē, tostarp uzbrukumus civilajiem un komerciālajiem kuģiem, kā arī komerciālu kuģu patvarīgu vai nelikumīgu sagrābšanu un aizturēšanu, kas būtiski apdraud kuģu satiksmes drošību Adenas līcī un Sarkanajā jūrā Jemenas piekrastē.
- (2) Padome 2022. gada 12. decembrī pieņēma secinājumus, apstiprinot, ka Savienības sadarbība ar Jemenu ir saistīta ar Savienības pamatinteresēm un saistībām, tostarp: atbalstīt mieru un noteikumos balstītu starptautisko kārtību; atbalstīt Jemenas iedzīvotājus, pamatojoties uz humanitāri neatliekamajiem argumentiem; Sieviešu, miera un drošības programmas īstenošanu visā pasaulē; Jemenas nozīmīgumu svarīgās jūras enerģijas un citu preču piegādes līnijās un mērķi nodrošināt drošību un stabilitāti Persijas līča reģionā, kā arī Sarkanajā jūrā un Āfrikas ragā; un nepieciešamību novērst teroristu organizāciju turpmāku izplatīšanos. Padome arī uzsvēra, ka jūras satiksmes drošībai ir spēcīga ietekme uz starptautisko jūras tirdzniecību un ka Savienība ir gatava pastiprināt centienus veidot uzticēšanos un veicināt kuģošanas drošību un drošumu plašākā Persijas līča reģionā un Sarkanajā jūrā.
- (3) Padome 2023. gada 24. oktobrī pieņēma secinājumus, apstiprinot pārskatīto ES Jūras drošības stratēģiju (ESJDS) un tās rīcības plānu, kur ir noteikts satvars Savienības turpmākai rīcībai nolūkā aizsargāt savas intereses jūrā un aizsargāt savus iedzīvotājus, vērtības un ekonomiku, vienlaikus veicinot starptautiskus noteikumus un pilnīgu atbilstību starptautiskajiem instrumentiem, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijai (UNCLOS).
- (4) Kopš 2023. gada oktobra hūsīti ir veikuši daudzus uzbrukumus kuģiem Sarkanajā jūrā, Adenas līcī, Arābijas jūrā un Omānas līcī. Šādi uzbrukumi apdraud kuģu apkalpes locekļu dzīvību, un tie ir UNCLOS noteiktās atklātās jūras brīvības un tiesību tranzītā šķērsot starptautiskajai kuģošanai izmantojamos jūras šaurumus pārkāpums. Tie negatīvi ietekmē tirdzniecības kuģu satiksmi un daudzu Savienības un minētā reģiona valstu ekonomiku.
- (5) ANO DP 2024. gada 10. janvārī pieņēma Rezolūciju 2722 (2024), kurā visstingrākajā veidā nosodīja hūsītu uzbrukumus tirdzniecības un komerciālajiem kuģiem, uzsvēra, cik svarīgi ir nodrošināt visu valstu kuģu kuģošanas tiesības un brīvību Sarkanajā jūrā, tostarp tirdzniecības un komerciālajiem kuģiem, kuri tranzītā šķērso Bābelmandeba šaurumu, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, pieprasīja hūsītiem nekavējoties izbeigt visus uzbrukumus, apstiprināja, ka ir jāievēro tirdzniecības un komerciālo kuģu kuģošanas tiesības un brīvība saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, un norādīja, ka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām dalībvalstīm ir tiesības aizsargāt savus kuģus no uzbrukumiem, tostarp no tādiem, kas grauj kuģošanas tiesības un brīvību.
- (6) Padome 2024. gada 29. janvārī vienojās par krīzes pārvarēšanas koncepciju iespējamai Eiropas Savienības jūras drošības operācijai kuģošanas brīvības aizsardzībai saistībā ar krīzi Sarkanajā jūrā, kuras sākotnējais termiņš būtu viens gads no tās darbības sākuma. Saskaņā ar pārskatīto ESJDS minētajai Eiropas Savienības jūras spēku operācijai ("operācija"), sadarbībā ar citiem nozīmīgākajiem aktoriem un veidojot ciešus un mērķtiecīgus diplomātiskos kontaktus ar Persijas līča sadarbības padomes partneriem, reģionālajiem aktoriem un piekrastes valstīm, būtu

jāsniedz ieguldījums galveno jūras satiksmes ceļu jūras drošībā apgabalā, kas aptver Sarkanā jūru, Arābijas jūru un Persijas līci. Operācija tāpēc būtu jāizveido. Operācijas zona, kam būtu jā sastāv no jūras apgabaliem, būtu jānosaka attiecīgajos plānošanas dokumentos saskaņā ar pilnvarām, par ko panākta vienošanās.

- (7) Operācijas stratēģiskajam mērķim vajadzētu būt ciešā sadarbībā ar līdzīgi domājošiem jūras drošības garantētājiem nodrošināt Savienības jūras spēku klātbūtni apgabalā, kurā notiek uzbrukumi, ar mērķi nodrošināt kuģošanas brīvību kuģiem.
- (8) Tālab operācijai būtu jāpavada kuģi, jānodrošina izpratne par jūras drošības situāciju un jāaizsargā kuģi pret vairākveidu uzbrukumiem jūrā. Tai būtu jā saglabā aizsardzības raksturs. Operācijas vajadzībām izvietotajiem spēkiem būtu jā rīkojas saskaņā ar piemērojamām starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām paražu tiesībām, ieskaitot paš aizsardzību, ja ir izpildīti nosacījumi, lai aizstāvētos pret tūlītēju vai notiekošu uzbrukumu saviem vai trešās puses kuģiem. Operācijai būtu jā rīkojas, pilnībā ievērojot UNCLOS. Tās kārtība un nosacījumi būtu jā izstrādā operāciju plānā, ieskaitot spēka lietošanas noteikumus, kas jāapstiprina Padomei.
- (9) Politikas un drošības komitejai Padomes un Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos vadībā būtu jā īsteno operācijas politiskā kontrole, jānodrošina tai stratēģiskā vadība un jāpieņem attiecīgie lēmumi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 38. panta trešo daļu.
- (10) Lai nodrošinātu ciešu sadarbību ar līdzīgi domājošiem jūras drošības garantētājiem, vajadzēs būt iespējamam, pamatojoties uz savstarpīgumu un iekļautību, apmainīties ar klasificētu informāciju līdz līmenim "SECRET UE/EU SECRET" ar Amerikas Savienoto Valstu vadīto operāciju *Prosperity Guardian* un ar Kombinētajiem jūras spēkiem un iespējamam nodot ES klasificētu informāciju līdz atbilstošam līmenim līdzīgi domājošiem partneriem saskaņā ar Padomes Lēmumu 2013/488/ES ⁽¹⁾, kurā paredzēti drošības noteikumi ES klasificētas informācijas aizsardzībai.
- (11) Ievērojot LES 41. panta 2. punktu un saskaņā ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2021/509 ⁽²⁾, darbības izdevumi, kas izriet no šā lēmuma un skar militārus vai aizsardzības aspektus, ir jāsedz dalībvalstīm,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Misija

1. Ar šo Savienība izveido militāru Eiropas Savienības jūras drošības operāciju kuģošanas brīvības aizsardzībai saistībā ar krīzi Sarkanajā jūrā. Minētā operācija sadarbībā ar citiem nozīmīgākajiem aktoriem sniedz ieguldījumu galveno jūras satiksmes ceļu jūras drošībā apgabalā, kas minēts 3. punktā.
2. Operācijai dod nosaukumu *EUNAVFOR ASPIDES*.
3. Operācijas zona ietver Bābelmandeba šaurumu un Hormuzu, kā arī starptautiskos ūdeņus Sarkanajā jūrā, Adenas līcī, Arābijas jūrā, Omānas līcī un Persijas līcī. Tās precīzās robežas, visus apakšapgabalus un interešu zonu nosaka attiecīgos plānošanas dokumentos, ko apstiprina Padome.
4. *EUNAVFOR ASPIDES* stratēģiskais mērķis ir nodrošināt Savienības jūras spēku klātbūtni operācijas zonā ar mērķi ciešā sadarbībā ar līdzīgi domājošiem jūras drošības garantētājiem nodrošināt kuģiem kuģošanas brīvību.

⁽¹⁾ Padomes Lēmums 2013/488/ES (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/509 (2021. gada 22. marts), ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu un atceļ Lēmumu (KĀDP) 2015/528 (OV L 102, 24.3.2021., 14. lpp.).

5. Šajā nolūkā EUNAVFOR ASPIDES atbilstoši saviem līdzekļiem un spējām:
 - a) pavadā kuģus operācijas zonā;
 - b) nodrošina izpratni par jūras drošības situāciju operācijas zonā;
 - c) aizsargā kuģus pret vairākveidu uzbrukumiem jūrā operācijas zonas apakšapgabalā, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, tostarp nepieciešamības un proporcionalitātes principus.

2. pants

ES operācijas komandiera iecelšana

Ar šo flotiles admirālis Vasileios GRYPARIS tiek iecelts par EUNAVFOR ASPIDES ES operācijas komandieri.

3. pants

ES operācijas štāba vietas izraudzīšanās

EUNAVFOR ASPIDES operācijas štābs atrodas Larisā Grieķijā.

4. pants

Politiskā kontrole un stratēģiskā vadība

1. Politikas un drošības komiteja (PDK) Padomes un Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos (AP) vadībā īsteno EUNAVFOR ASPIDES politisko kontroli un stratēģisko vadību.
2. Ar šo Padome pilnvaro PDK pieņemt attiecīgos lēmumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 38. pantu. Minētais pilnvarojums ietver pilnvaras grozīt plānošanas dokumentus, tostarp operācijas plānu, komandķēdi un spēka lietošanas noteikumus. Tas ietver arī pilnvaras pieņemt lēmumus par ES operācijas komandiera un ES spēku komandiera iecelšanu. Padome patur pilnvaras pieņemt lēmumus par EUNAVFOR ASPIDES mērķiem un darbības izbeigšanu.
3. PDK tiek regulāri informēta par EUNAVFOR ASPIDES norisi, un jo īpaši ES Militārās komitejas (ESMK) priekšsēdētājs par to regulāri ziņo PDK. PDK uz savām sanāksmēm var pēc vajadzības uzaicināt ES operācijas komandieri vai ES spēku komandieri.
4. ES operācijas komandieris reizi divos mēnešos sniedz PDK ziņojumus par EUNAVFOR ASPIDES norisi.
5. PDK regulāri ziņo Padomei.

5. pants

Militārā vadība

1. ESMK uzrauga EUNAVFOR ASPIDES, ko vada ES operācijas komandieris, pareizu izpildi.
2. ES operācijas komandieris regulāri ziņo ESMK. ESMK uz savām sanāksmēm var pēc vajadzības uzaicināt ES operācijas komandieri vai ES spēku komandieri.
3. ESMK priekšsēdētājs ir galvenais kontaktpunkts ES operācijas komandierim.

6. pants

Savienības reakcijas saskaņotība un sadarbība ar trešām personām

1. AP nodrošina šā lēmuma īstenošanu un tā saskaņotību ar Savienības ārējo darbību kopumā, tostarp ar Savienības attīstības programmām un humāno palīdzību.
2. AP, kam palīdz Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD), ir galvenais kontaktpunkts sakariem ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, reģiona valstu iestādēm un citiem daudz nacionāliem un divpusējiem aktoriem, tostarp Persijas līča sadarbības padomi, Arābu valstu līgu, Amerikas Savienotajām Valstīm un Apvienoto Karalisti.
3. EUNAVFOR ASPIDES savu darbību cieši koordinē ar Eiropas Savienības militāro operāciju ar mērķi veicināt jūras drošību Indijas okeāna rietumdaļā un Sarkanajā jūrā (EUNAVFOR ATALANTA), kas izveidota ar Padomes Vienoto rīcību 2008/851/KĀDP ⁽³⁾.
4. EUNAVFOR ASPIDES sadarbojas ar operāciju *Prosperity Guardian*, Kombinētajiem jūras spēkiem un valstīm, kuras vēlas sniegt ieguldījumu jūras drošībā tās operācijas zonā.
5. EUNAVFOR ASPIDES uztur ciešus kontaktus ar kuģniecības nozari, jo īpaši ar Āfrikas Raga jūras drošības centra (MSCHOA).
6. EUNAVFOR ASPIDES sadarbojas ar attiecīgajām dalībvalstu iestādēm, attiecīgajām Savienības aģentūrām un struktūrām, jo īpaši ar Eiropas Savienības Satelītc centru (SATCEN), un ar attiecīgajām KDAP misijām un operācijām, jo īpaši ar Eiropas Savienības militāro misiju, lai palīdzētu Somālijas drošības spēku apmācībā (*EUTM Somalia*), kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2010/96/KĀDP ⁽⁴⁾, un ar Eiropas Savienības spēju veidošanas misiju Somālijā (*EUCAP Somalia*), kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2012/389/KĀDP ⁽⁵⁾.
7. EUNAVFOR ASPIDES tās uzdevumu izpildei nepieciešamās informācijas vākšanā palīdz SATCEN un Eiropas Savienības Izlūkošanas un situāciju centrs.

7. pants

Trešo valstu dalība

1. Neskarot Savienības lēmumu pieņemšanas autonomiju vai tās vienoto iestāžu sistēmu un saskaņā ar attiecīgajām Eiropadomes pamatnostādņēm, EUNAVFOR ASPIDES var aicināt piedalīties trešās valstis.
2. Ar šo Padome pilnvaro PDK aicināt trešās valstis sniegt ieguldījumu un pieņemt attiecīgos lēmumus par piedāvātā ieguldījuma pieņemšanu pēc ES operācijas komandiera un ESMK ieteikuma.
3. Sīki izstrādātu kārtību trešo valstu dalībai paredz nolīgumos, ko noslēdz, ievērojot LES 37. pantu un saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantā paredzēto procedūru. Ja Savienība un kāda trešā valsts ir noslēgušas nolīgumu, ar ko izveido sistēmu minētās trešās valsts dalībai Savienības krīzes pārvarēšanas misijās, šāda nolīguma noteikumus piemēro EUNAVFOR ASPIDES kontekstā.
4. Trešām valstīm, kas sniedz būtisku militāro ieguldījumu EUNAVFOR ASPIDES, ir tādas pašas tiesības un pienākumi attiecībā uz EUNAVFOR ASPIDES ikdienas pārvaldību kā dalībvalstīm, kuras piedalās tajā.

⁽³⁾ Padomes vienotā rīcība 2008/851/KĀDP (2008. gada 10. novembris) par Eiropas Savienības militāro operāciju ar mērķi veicināt jūras drošību Indijas okeāna rietumdaļā un Sarkanajā jūrā (EUNAVFOR ATALANTA) (OV L 301, 12.11.2008., 33. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Lēmums 2010/96/KĀDP (2010. gada 15. februāris) par Eiropas Savienības militāro misiju, lai palīdzētu Somālijas drošības spēku apmācībā (OV L 44, 19.2.2010., 16. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Lēmums 2012/389/KĀDP (2012. gada 16. jūlijs) par Eiropas Savienības misiju saistībā ar reģiona jūras spēku izveidi Āfrikas ragā (EUCAP NESTOR) (OV L 187, 17.7.2012., 40. lpp.).

5. Ar šo Padome pilnvaro PDK pieņemt attiecīgus lēmumus par ieguldītāju komitejas izveidi gadījumā, ja trešās valstis sniedz būtisku militāro palīdzību.

8. pants

Savienības vadītā personāla statuss

Savienības vadīto vienību un to personāla statusu vajadzības gadījumā nosaka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

9. pants

Finanšu noteikumi

1. EUNAVFOR ASPIDES kopīgās izmaksas pārvalda saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2021/509.

2. Atsauces summa EUNAVFOR ASPIDES kopīgajām izmaksām ir 8 000 000 EUR. Lēmuma (KĀDP) 2021/509 51. panta 2. punktā minētā atsauces summas procentuālā daļa ir 30 % attiecībā uz saistībām un 30 % – attiecībā uz maksājumiem.

10. pants

Informācijas nodošana un apmaiņa

1. AP ir pilnvarots attiecīgos gadījumos un saskaņā ar EUNAVFOR ASPIDES operatīvajām vajadzībām, norādītām trešām valstīm nodot jebkādu ES neklasificētus dokumentus, kuri saistīti ar Padomes apspriedēm par EUNAVFOR ASPIDES un uz kuriem attiecas pienākums ievērot dienesta noslēpumu, ievērojot Padomes reglamenta ^(*) 6. panta 1. punktu. Ar noteikumu, ka minētie nosacījumi ir izpildīti, PDK katrā konkrētajā gadījumā norāda attiecīgās trešās valstis.

2. AP ir pilnvarots saskaņā ar Lēmumu 2013/488/ES attiecīgos gadījumos un saskaņā ar EUNAVFOR ASPIDES operatīvajām vajadzībām nodot norādītām trešām valstīm EUNAVFOR ASPIDES vajadzībām sagatavotu ES klasificētu informāciju šādi:

- a) līdz līmenim, kāds paredzēts piemērojamajā informācijas drošības nolīgumā, kas noslēgts starp Savienību un attiecīgo trešo valsti; vai
- b) līdz līmenim "RESTREINT UE/EU RESTRICTED" – informāciju, ko nodod Ēģiptei, Persijas līča sadarbības padomei un tās dalībvalstīm un Indijai, kā arī citām trešām valstīm, ko norādījusi PDK.

3. Ar šo AP ir pilnvarots veikt apmaiņu ar EUNAVFOR ASPIDES nolūkiem svarīgu klasificētu informāciju līdz līmenim "SECRET UE/EU SECRET" ar operāciju *Prosperity Guardian* un Kombinētajiem jūras spēkiem, ar to štābu starpniecību, ja šāda apmaiņa operācijas norises vietā ir nepieciešama operatīvu iemeslu dēļ, saskaņā ar Lēmumu 2013/488/ES un ievieņojot vienošanās starp AP un minēto operāciju kompetentajām iestādēm.

4. Šā panta 1., 2. un 3. punktā minēto informācijas nodošanu un apmaiņu veic, pilnībā ievērojot savstarpīguma un iekļautības principus. Saņemto klasificēto informāciju EUNAVFOR ASPIDES apstrādā, nešķirot savu personālu un pamatojoties vienīgi uz operatīvajām prasībām.

5. AP ir pilnvarots noslēgt vienošanās, kas ir vajadzīgas, lai īstenotu šā lēmuma noteikumus par informācijas nodošanu un apmaiņu ar to.

^(*) Padomes Lēmums 2009/937/ES (2009. gada 1. decembris), ar ko pieņem Padomes reglamentu (OV L 325, 11.12.2009., 35. lpp.).

6. Pilnvaras nodot informāciju vai apmainīties ar to, kā arī pilnvaras noslēgt šajā pantā minētās vienošanās AP saskaņā ar Lēmuma 2013/488/ES VI pielikuma VII iedaļu var deleģēt EĀDD ierēdņiem, ES operācijas komandierim vai ES spēku komandierim.

11. pants

Stāšanās spēkā un darbības izbeigšana

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.
2. EUNAVFOR ASPIDES beidz darbību vienu gadu no tās sākšanas dienas.
3. EUNAVFOR ASPIDES stratēģisko pārskatu veic laikus pirms šā lēmuma darbības termiņa beigām.
4. Šo lēmumu atceļ no dienas, kad saskaņā ar apstiprinātajiem EUNAVFOR ASPIDES darbības izbeigšanas plāniem tiek slēgts ES operācijas štābs, un neskarot Lēmumā (KĀDP) 2021/509 noteiktās procedūras attiecībā uz EUNAVFOR ASPIDES revīziju un pārskatu iesniegšanu.

Briselē, 2024. gada 8. februārī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
H. LAHBIB*